

Foto's: Dany Schulthess

Vuurtoren Hoek van Holland in Zwitserland

door Peter Kouwenhoven en Michaël Maerckaert

Op 14 oktober 2010 werd op de 2046 meter hoog gelegen Oberalppas in het Zwitserse kanton Graubünden een replica van het lage licht van Hoek van Holland feestelijk ingewijd. Wat doet die vuurtoren hier, er komt hier nooit een schip, zal de argeloze bezoeker zich afvragen. En dat is precies de bedoeling van de gemeente Tujetsch/Sedrun, die verantwoordelijk is voor dit project: aandacht trekken.

Vlakbij de Oberalppas, gelegen tussen Andermatt en Sedrun, bevindt zich de oorsprong van de Rijn. De 300 meter hoger gelegen Tomasee vormt de bron waarmee het nog onbeduidende stroompje water wordt gevoed. Dit gegeven gebruikt de gemeente Tujetsch/Sedrun in een uitgekende marketing strategie die gericht is op het stimuleren van het toerisme. De bouw van het vuurtorentje is het eerste onderdeel van de zogenoemde 'Vision Rheinquelle'. Over twee jaar zal er naast de vuurtoren een rijnaak komen te liggen, die zal worden ingericht als informatie- en cultuurplatform. In mei 2012 zal de door de gemeente Rotterdam geschonken rijnaak beginnen aan een reis vanaf de monding van de Rijn, terug naar de oorsprong, 1320 km verderop. Het vuurtorentje zal de rijnaak 'de weg naar huis wijzen'.

Een reis over de Rijn

Bij de start van de reis zal de burgemeester van Rotterdam, in het bijzijn van zijn Zwitserse collega, de rijnaak dopen met de naam "Rheinquelle". Het schip zal vervolgens tijdens de vier maanden durende reis van Rotterdam naar Bazel in verschillende steden aanleggen, om aldaar de aandacht op het belang van de Rijn te vestigen. Met de spectaculaire tocht wil de gemeente Tujetsch/Sedrun de ongeveer 50 miljoen omwonenden van de Rijn ertoe

bewegen eenmaal in hun leven de oorsprong van de Rijn te bezoeken. Bij elke stad zal een welkomstfeest plaatsvinden met Zwitserse en lokale artiesten, die met voorstellingen het thema 'water' vieren. 'Al deze steden zullen het idee dat het schip terug naar de bron vaart in het hart sluiten', aldus de brochure die de gemeente over dit project heeft uitgebracht om sponsors te trekken. De ontvangen geschenken van de bezochte steden zullen uiteindelijk in het tot museum ingerichte schip ten toon worden gesteld. In augustus 2012 zal de Rheinquelle te Bazel in stukken worden gesneden en over de weg naar de Oberalp worden vervoerd.

Op de Oberalppas zullen van april tot juli 2013 de onderdelen van het schip weer aan elkaar worden gelast, waarna in augustus de feestelijke opening van het restaurant en het museum "Rheinquelle" kan plaatsvinden. Vanaf het informatiecentrum kan men naar de nabij gelegen Tomasee wandelen en staat men aan de oorsprong van de Rijn. Met de misthoorn op het informatiecentrum zal de aandacht worden getrokken van de voorbijgangers, zowel 's zomers als 's winters.

De replica

Het vuurtorentje van Hoek van Holland stond destijds bij de Berghaven, precies aan de monding van de Rijn, aldaar

Nieuwe Waterweg geheten. Daar deed het dienst deed als lage licht voor de inkomende scheepvaart, samen met het hoge licht, dat nu als kustverlichtingsmuseum is ingericht. Het lage licht is inmiddels als museumobject verhuisd naar het Havenmuseum in Rotterdam. Door nu juist van dit vuurtorentje een replica te bouwen wil de gemeente Tujetsch de verbondenheid tussen de oorsprong en de monding van de Rijn benadrukken.

De replica is tot stand gekomen in samenwerking met het Havenmuseum, dat de originele bouwtekening ter beschikking heeft gesteld. De replica is een wat kleinere uitvoering van het origineel, met een hoogte van 10 meter. De diverse onderdelen van de vuurtoren zijn in Sarnen, ten zuiden van Luzern, vervaardigd en op 12 oktober 2010 over de weg naar de Oberalppas getransporteerd.

Inwijding

De inwijding van de vuurtoren op 14 oktober vond plaats in een bittere koude en dichte bergnevel. De feestelijke bijeenkomst werd opgeluisterd door het Bläserquartett Hornroh, zangeres Franziska Wigger en de trommelaar Danny Wehrmüller. De aanwezige bergbewoners werden met een speciale trein van de Matterhorn Gotthard Bahn vanuit Andermatt en Sedrun naar de Oberalp vervoerd. Men heeft er voor gekozen de inwijding van de vuurtoren te laten samenvallen met de doorsteek van de in aanbouw zijnde nieuwe Gotthardtunnel. Vrijdag 15 oktober is na 10 jaar boren de verbinding tot stand gekomen tussen de oostelijke en westelijke boorploegen. De nieuwe tunnel heeft een recordlengte van 57 km en zal vermoedelijk in 2017 geopend worden.

Kritiek

Naast positieve reacties op de Vision Rheinquelle is er ook kritiek. Een dame in het dorp heeft bedenkingen: een vuurtoren hoort niet op een pas. En er zijn meer mensen die bang zijn dat het landschap wordt ontsierd. Maar de gemeente benadrukt dat er overleg plaatsvindt met de natuurbeschermers. Het is beslist niet de bedoeling 'de bergen te verspillen en het landschap te laten lijden'.

Bronnen:

- Brochure Heimwärts – Rheinwärts, van de gemeente Tujetsch/Sedrun en projectontwikkelaar Steiner Sarnen Schweiz, AG für Kommunikation, juni 2010.
 - Diverse artikelen op internet.
- De foto's zijn gemaakt door de Zwitserse fotograaf Dany Schulthess en beschikbaar gesteld door Steiner Sarnen Schweiz.

'Art Impression' van de Oberalppas in 2013

Hoek van Holland, Haven met reddingsboten
De Berghaven in 1925, met het lage licht en de kustwachttorens